

Fitxa 15

GIH 15: Lehorreko Bizitza

Iraupena: 55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan 15.GIH landuko da: "Lehorreko Bizitza".

Garapen Iraunkorrerako Helburu honen bitartez, lehorreko bizitza babestu nahi da, basoak modu jasangarrian kudeatzea, basamortutzearen aurka borrokatzea, lurren degradazioa inbertitzea eta biodibertsitatearen galera gelditzea nahi da.

4. fitxa hau, Unitate Didaktiko honetako sarrera fitxa landu ondoren irakasleak nahi duen momentuan gauzatu dezake. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza orduetan edo eta dagokion ikasgaiaren programazio didaktikoarekin gaia ondo txertatzeko aukera dagoenean gauzatu daiteke.

Saio honetan hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorreko 15. helburua zer den eta honen bidez bilatzen diren onurak.
- Biodibertsitate kontzeptua eta honen galerak dituen arazo nagusienak.
- Garapen iraunkorra eta lehorreko bizitzaren arteko lotura.
- Ingurumen biografiak zer diren eta Euskal-Herriko eta Hegoaldeko hainbat herrialdeetako adibideak.

Kontzeptuak modu erakargarri batetan lantzeko asmoz, talde lan bat proposatzen dira eta hainbat euskarri erabiliko dira: argazkiak, bideoak, web orriak fitxa honetan egongo dira erabilgarri (baliabideak atalean).

Helburu didaktikoak

- "Aniztasun biologikoa" kontzeptua ezagutu eta erabiltzea, gaur egun hori galtzeak dakartzan arazoez jabetzeko.
- Basamortutzeak sorrarazten dituen arazoez eta ondorioz jabetzea.
- Pertsonen bizitzarako eta ongizaterako eta animalien, landareen eta intsektuen espezie gehienek habitaterako basoak duen garrantziari buruz hausnartzea, horren inguruko datu eta informazioan oinarrituta.

Saioaren garapena

Saio honi ekiteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako Agenda 2030 eta Garapen Iraunkorrerako 17 helburuak zer diren gogoratuko ditu. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 15. helburua "Lehorreko bizitza"-ren azalpena modu erraz eta motibagarri baten gauzatzeko 2 minututako iraupena daukan ondorengo bideoa jarri dezake:

GIH 15 | Lehorreko bizitza

<https://youtu.be/GnLD-2k2Vbc>

Irakasleak saioa prestatzeko 15.GIH-aren inguruko informazio gehiago behar izanez gero, ondorengo web orria kontsultatu dezake. Bertan hainbat datu esanguratsu izango ditu eskuragarri saioan zehar aipatzeko:

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/biodiversity/>

Behin bideoa ikusi ondoren, ikasle bakoitzak bakarka eta gero talde haundian zeintzuk diren helburu honen erronka nagusienak partekatuko dituzte eta hausnarketa bat egingo da guztien artean (10 minutu). Irakasleak hausnarketa dinamizatuko du eta irakaskuntza-ikaskuntza prozesua gidatuko du.

Ondoren, ikasleak 4-5 pertsonetako taldeak osatuko dituzte eta ondorengo talde-lana azalduko zaie: "Ingurumen biografiak Iparraldean eta Hegoaldean" (45-50 minutuko iraupena)

Hasteko, irakasleak ingurumen biografia bat zertan datzan azalduko du. Horretarako, ondorengo materiala kontsultatu dezake eta "Idatzi zuk zeuk ingurumen biografia bat" atalean sartu:

<https://www.unescoetxea.org/dokumentuak/biografiak.pdf>

Modu honetara, ikasleek ingurumen biografia baten ezaugarriak eta funtzioak zeintzuk diren ezagutuko dituzte. Ondoren talde bakoitzari ingurumen biografia erreal

bat egokituko zaio. "Ingurumen biografiak" publikazioan Euskal-Herriko 3 pertsonen esperientziak eta munduko beste 14 herrialdeetako hainbat emakume eta gizezkoen biografiak daude eskuragarri. Ingurumen biografiak aukeratzeko eta talde bakoitzari egokitzeko momentuan garrantzitsua izango da iparraldeko eta hegoaldeko herrialde ezberdinen esperientziak ezagutzea eta baita emakumeen esperientziak ere.

Modu honetara, hegoalde eta iparraldeko herrialdeen arteko desberdintasunak aztertutako ahal izango dituzte eta baita emakumeen egoera konkrituak ere. Talde bakoitzak egokitu zaion ingurumen biografia aztertutako beharko du eta ondoren 7-8 argazki esanguratsuz osaturiko aurkezpen bat prestatu beharko du (pechakucha) formatua jarraituz biografiaren elementu esanguratsuenak talde osoari erakusteko. Hau da, argazkiak soilik erabiliz. Horretarako 30 minutu inguru izango dituzte. Aurkezpen bakoitza, gehienez 5 minututako izango da.

Aukerazko jarduera gehigarria

Gaia gehiago sakontzeko motibazioa izanez gero beste saio bat erabili daiteke talde bakoitzak ingurumen biografia bat sortzeko. Jarduera hau indibidualki ere egin daiteke. Horretarako, beraien gertuko pertsona nagusiren bat elkarriketatu dezakete eta ariketa polita izan daiteke gertuko esperientziak ezagutzeko eta beraien gertuko ingurumen naturalak izandako aldaketen inguruan ere hausnartzeko. Horretarako "Ingurumen biografiak" publikazioan fitxa bat dago azalpen guztiekin.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Taldeko aurkezpenak egin ondoren irakaslearen laguntzarekin ondorio nagusiak partekatutako dituzte eta 15. GIH-aren hausnarketa orokor bat partekatutako dute. Irakasleak, ebaluaketa modura, aurkezpenetan talde bakoitzak landutakoa erabili dezake.

Baliabideak eta materialak

- Ordenagailua, proiektorea eta altabozak
- Internetera konexioa eta talde bakoitzarentzat ordenagailu bat
- Arbela eta tizak edo koloretako errotulagailuak

Ingurumen biografiak publikazioa:

<https://www.unescoetxea.org/dokumentuak/biografiak.pdf>

Biodibertsitatearen inguruko datuak:

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/biodiversity/>

<https://www.elcorreo.com/sociedad/pinos-euskadi-mueren-20180909183252-nt.html>

https://www.berria.eus/paperekoa/1944/012/001/2018-09-02/pinuak_hil-zorian_daude.htm

